

Minister Pracy i Polityki Społecznej

Informacja
o realizacji ustawy o postępowaniu
wobec dłużników alimentacyjnych
oraz zaliczce alimentacyjnej
w 2005 r.

Warszawa, marzec 2006 r.

Spis treści

	str.
1. Rozwiązania prawne dotyczące pomocy materialnej kierowanej do rodzin niepełnych obowiązujące przed 1 września 2005 r.	2
1.1. Fundusz alimentacyjny	2
1.2. Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka w okresie od 1 maja 2004 r. do 31 sierpnia 2005 r.	3
2. Rozwiązania obowiązujące od 1 września 2005 r.	4
2.1. Regulacje zawarte w ustawie o świadczeniach rodzinnych	5
2.2. Regulacje zawarte w ustawie o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej	5
3. Realizacja przepisów ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej w 2005 r.	10
3.1. Zaliczka alimentacyjna.	10
3.2. Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych.	13
4. Porównanie zaliczki alimentacyjnej ze świadczeniem z funduszu alimentacyjnego i dodatkiem do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka.	14
4.1. Zaliczka alimentacyjna a świadczenie z funduszu alimentacyjnego.	14
4.2. Świadczenie z funduszu alimentacyjnego a dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka w okresie 1 V 2004 – 31 VIII 2005.	15
4.3. Świadczenia z tytułu samotnego wychowywania dziecka po 1 września 2005 r.	16
5. Program pilotażowy „Dziecko ma oboje rodziców”.	17
6. Wnioski	20
7. ANEKS. Wyniki sprawozdań rzeczowo-finansowych o wydatkach na zaliczki alimentacyjne poniesionych ze środków budżetu państwa oraz budżetów gmin w 2005 r.	21

1. Rozwiązania prawne dotyczące pomocy materialnej kierowanej do rodzin niepełnych obowiązujące przed 1 września 2005 r.

Fundusz alimentacyjny.

Fundusz alimentacyjny funkcjonował do końca kwietnia 2004 r. na podstawie przepisów ustawy z dnia 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym (Dz.U. z 1991 r. Nr 45, poz. 200, z późn. zm.). Celem funduszu była wypłata świadczeń pieniężnych w przypadku braku egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych. Osoba zobowiązana do alimentacji, a niewywiązująca się z obowiązku alimentacyjnego, zobowiązana była do zwrotu kwot wypłaconych z funduszu alimentacyjnego, powiększonych o 5%.

Przyznawanie i wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego były realizowane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Kwoty ściągnięte od dłużników alimentacyjnych, po zaspokojeniu bieżących alimentów, stanowiły dochód funduszu alimentacyjnego.

Świadczenia z funduszu przyznawane były na roczny okres zasiłkowy i przysługiwały osobie, dla której zostały zasądzone alimenty, a ich egzekucja okazała się bezskuteczna całkowicie lub częściowo. Świadczenia te przysługiwały dzieciom do ukończenia 18 roku życia, pełnoletnim osobom niepełnosprawnym w stopniu znacznym lub umiarkowanym, o ile uczyły się w szkole (przez szkołę nie rozumie się szkoły wyższej), a także osobom w wieku powyżej 50 lat.

Uprawnienie do świadczeń z funduszu alimentacyjnego uzależnione było od spełnienia kryterium dochodowego. Kryterium to określono na poziomie 60% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego roku kalendarzowego, ogłaszanego dla celów emerytalnych. W okresie od 1 czerwca 2002 r. do 30 kwietnia 2004 r. wysokość kryterium została zamrożona na poziomie z 2001 roku i wynosiła 612 zł.

Świadczenie z funduszu alimentacyjnego wypłacane było w wysokości zasądzonych alimentów, przy czym górną granicą wysokości tego świadczenia było 30% przeciętnego wynagrodzenia ogłaszanego przez Prezesa GUS do celów emerytalnych za rok kalendarzowy poprzedzający okres, na który przyznawane było świadczenie. W ostatnim okresie funkcjonowania funduszu alimentacyjnego kwota ta wynosiła 618,60 zł.

Dochodami funduszu alimentacyjnego były – oprócz należności ściągniętych od osób zobowiązanych do alimentacji – dotacje z budżetu państwa. Ściagalność należności funduszu alimentacyjnego z roku na rok malała (np. w 1989 r. wynosiła 67,6%, natomiast w 2003 r. 11,4%), wobec czego świadczenia z tego funduszu praktycznie były finansowane z budżetu państwa.

Fundusz alimentacyjny został zlikwidowany z dniem 1 maja 2004 r.

Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka w okresie od 1 maja 2004 r. do 31 sierpnia 2005 r.

1 maja 2004 r. weszła w życie ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. Nr 228, poz. 2255, z późn. zm.). W katalogu świadczeń rodzinnych umieszczony został dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka, który zastąpił wypłacane do 30 kwietnia 2004 r. świadczenie z funduszu alimentacyjnego. Prawo do dodatku uzależnione zostało od uprawnienia do zasiłku rodzinnego, co oznaczało, że osoba ubiegająca się o dodatek musiała spełniać kryterium dochodowe: przeciętny miesięczny dochód netto na osobę w rodzinie z roku poprzedzającego okres zasiłkowy nie mógł być wyższy od 504 zł lub 583 zł w przypadku osoby wychowującej dziecko niepełnosprawne.

O dodatek mogły ubiegać się osoby samotnie wychowujące dzieci, tj. osoby stanu wolnego, nie wychowujące dziecka wspólnie z jego ojcem, a także uczące się osoby pełnoletnie, niepozostające na utrzymaniu rodziców w związku z ich śmiercią lub zasądzeniem na ich rzecz alimentów.

Na podstawie art. 60 *ustawy o świadczeniach rodzinnych* prawo do dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka nabyły także osoby niespełniające warunków ogólnych ustawy, które otrzymywały do dnia 30 kwietnia 2004 r. świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka przyznano również osobom w wieku co najmniej 50 lat, które do końca kwietnia 2004 r. otrzymywały świadczenie z funduszu alimentacyjnego. Tym osobom dodatek przysługuje do czasu uzyskania prawa do emerytury lub renty albo prawa do zasiłku stałego z pomocy społecznej. Do dnia 31 sierpnia 2005 r. dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka przysługiwał także osobom pozostającym w związku małżeńskim, otrzymującym na dzieci do dnia 30 kwietnia 2004 r. świadczenie z funduszu alimentacyjnego.

Od 1 maja 2004 r. prawo do świadczenia pieniężnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka uzyskały więc nie tylko osoby posiadające wyrok alimentacyjny, którego egzekucja jest bezskuteczna, lecz również wdowy, wdowcy, matki dzieci nieustalonych ojców, a także wszystkie inne kategorie rodzin niepełnych spełniających kryterium dochodowe, np. mimo otrzymywania alimentów.

Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka przysługuje na dzieci do ukończenia 18 roku życia lub do ukończenia 21 roku życia w przypadku nauki w szkole (nie dotyczy szkoły wyższej). Na dziecko niepełnosprawne uczące się w szkole lub szkole wyższej dodatek przysługuje do ukończenia 24 roku życia. Kwota dodatku do 31 sierpnia 2005 r. wynosiła 170 zł na dziecko lub 250 zł na dziecko niepełnosprawne.

Ustawą z dnia 30 lipca 2004 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. Nr 192, poz. 1963) wprowadzono na okres od 1 października do 31 grudnia 2004 r. rozwiązanie (art. 70a ustawy o świadczeniach rodzinnych), na podstawie którego osoby, które do dnia wejścia w życie ustawy otrzymywały świadczenia z funduszu alimentacyjnego i od 1 maja nie uzyskały prawa do dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka lub otrzymywały ten dodatek w kwocie niższej niż wynosiło wypłacane im świadczenie z funduszu alimentacyjnego, mogły otrzymać dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka w wysokości 70% przysługującego im w kwietniu 2004 r. świadczenia z tego funduszu.

Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka jest przyznawany i wypłacany w gminie, najczęściej w ośrodku pomocy społecznej.

2. Rozwiązania prawne dotyczące pomocy materialnej kierowanej do rodzin niepełnych obowiązujące od 1 września 2005 r.

Z dniem 1 września 2005 r. zmienione zostały zasady przyznawania świadczeń dla rodzin niepełnych. Zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 maja 2005 r. sygn. akt K 16/04 (Dz. U. Nr 95, poz. 806) wprowadzono generalną zasadę, że przede wszystkim na rodzicach spoczywa obowiązek utrzymywania dzieci. Dlatego w przypadku rodzin niepełnych wymaga się, aby od drugiego z rodziców zasądzone były alimenty na rzecz dziecka. Jest to warunek niezbędny do przyznania pomocy ze strony państwa.

2.1.Regulacje zawarte w ustawie o świadczeniach rodzinnych

Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka

Dodatek ten mogą obecnie otrzymywać osoby samotnie wychowujące dzieci tylko wówczas, jeżeli drugi z rodziców dziecka nie żyje lub ojciec dziecka jest nieznany, a więc kiedy występuje obiektywny brak możliwości zasądzenia świadczeń alimentacyjnych. Kwota dodatku wynosi 170 zł (nie więcej niż 340 zł dla jednej rodziny) i ulega zwiększeniu o 80 zł w przypadku niepełnosprawności dziecka (nie więcej niż o 160 zł dla jednej rodziny) oraz o 50 zł (nie więcej niż o 100 zł dla jednej rodziny) w przypadku, gdy dochód na osobę w rodzinie nie przekracza połowy kryterium dochodowego, tj. 252 zł netto lub 291,50 zł w przypadku rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym.

Ograniczona więc została – odpowiednio do 340 zł w typowych przypadkach oraz do 440 zł lub 550 zł w przypadkach szczególnych - maksymalna kwota świadczenia przysługująca z tytułu samotnego wychowywania dziecka jednej rodzinie. Wraz z tymi zmianami wprowadzony został dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, który przysługuje w kwocie 50 zł na trzecie i każde następne dziecko uprawnione do zasiłku rodzinnego.

Osoby samotnie wychowujące dzieci, jeżeli mają zasądzone alimenty, a ich egzekucja jest bezskuteczna, mogą ubiegać się o zaliczkę alimentacyjną. Tym samym głównym instrumentem pomocy materialnej państwa wobec rodzin niepełnych stała się zaliczka alimentacyjna. Równoległe z pomocą materialną dla wierzycieli alimentacyjnych wprowadzono szereg nowych przepisów, mających na celu poprawę egzekucji alimentów od wszystkich dłużników uchylających się od ich płacenia, a więc nie tylko tych, których wierzycielom państwo udziela pomocy materialnej.

2.2. Regulacje zawarte w ustawie o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej

Ustawa z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. Nr 86, poz. 732 z późn.zm.) reguluje dwie istotne kwestie związane z brakiem skuteczności egzekucji zasądzonych alimentów. Pierwsza z nich to postępowanie wobec dłużników

alimentacyjnych, którego celem jest poprawa ściągalności alimentów, druga to pomoc państwa dla rodzin będących w trudnej sytuacji materialnej w związku z nieskuteczną egzekucją.

Zaliczka alimentacyjna

Przepisy dotyczące zaliczki alimentacyjnej weszły w życie 1 września 2005 r. i określiły odmienne niż w przypadku zasiłku rodzinnego i przysługujących do niego dodatków zasady przyznawania tego świadczenia.

Osoby uprawnione.

Zaliczka alimentacyjna wypłacana jest dziecku wychowywanemu w rodzinie niepełnej, w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, a także dzieciom wychowywanym przez osoby pozostające w związkach małżeńskich, w sytuacji gdy toczy się postępowanie o rozwód lub separację. Zaliczka przysługuje do ukończenia 18 roku życia lub do ukończenia 24 roku życia jeżeli dziecko uczy się w szkole lub szkole wyższej. Dochód na osobę w rodzinie nie może przekroczyć kwoty 583 zł netto (po odliczeniu podatku i składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne).

Bezskuteczność egzekucji ma miejsce, gdy nie wyegzekwowano pełnej kwoty należności z tytułu świadczeń alimentacyjnych za okres trzech ostatnich miesięcy.

Wysokość zaliczki alimentacyjnej.

Zaliczka przysługuje do wysokości świadczenia alimentacyjnego, nie więcej jednak niż:

- 1) w przypadku gdy w rodzinie jest jedna lub dwie osoby uprawnione do zaliczki
 - 170 zł dla osoby uprawnionej albo 250 zł jeżeli osoba ta legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- 2) w przypadku gdy w rodzinie są trzy osoby, lub więcej, uprawnione do zaliczki
 - 120 zł dla osoby uprawnionej albo 170 zł w przypadku osoby niepełnosprawnej.

Jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 50% kwoty kryterium (tj. 291,50 zł), kwotę zaliczki zwiększa się do:

- 1) w przypadku gdy w rodzinie jest jedna lub dwie osoby uprawnione do zaliczki - 300 zł dla osoby uprawnionej albo 380 zł w przypadku osoby niepełnosprawnej,
- 2) w przypadku gdy w rodzinie są trzy osoby, lub więcej, uprawnione do zaliczki - 250 zł dla osoby uprawnionej albo 300 zł w przypadku osoby niepełnosprawnej.

Wniosek o zaliczkę alimentacyjną składa się za pośrednictwem komornika sądowego prowadzącego postępowanie egzekucyjne na rzecz osoby uprawnionej. Komornik dołącza do wniosku o przyznanie zaliczki zaświadczenie o bezskuteczności prowadzonego postępowania egzekucyjnego, w tym informację o wysokości wyegzekwowanego świadczenia alimentacyjnego. W przypadku gdy dłużnik alimentacyjny przebywa za granicą, do wniosku o ustalenie prawa do zaliczki alimentacyjnej osoba dołącza zaświadczenie lub informację sądu o braku możliwości egzekucji alimentów od dłużnika przebywającego za granicą.

Prawo do zaliczki ustala się na okres zasiłkowy, tj. do końca sierpnia każdego roku. Organ właściwy wierzyciela, po upływie kwartału od rozpoczęcia wypłaty zaliczki, dokonuje rozliczenia pomiędzy wypłaconą zaliczką a wyegzekwowanym przez komornika świadczeniem alimentacyjnym. Wysokość zaliczki w następnym kwartale stanowi różnicę pomiędzy zasądzonym świadczeniem alimentacyjnym a wysokością wyegzekwowanego świadczenia alimentacyjnego.

Finansowanie

Wypłata zaliczek alimentacyjnych finansowana jest w formie dotacji celowej z budżetu państwa. Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości zaliczek wypłaconych osobie uprawnionej, powiększonej o 5%. Połowa kwoty zwróconej przez dłużnika stanowi dochód własny gminy.

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych

Regulacje odnoszące się do postępowania wobec dłużników alimentacyjnych weszły w życie 1 czerwca 2005 r., ale stosowane *de facto* zaczęły być dopiero po 1 września 2005 r. Dotyczą one wszystkich dłużników, wobec których egzekucja jest bezskuteczna, a nie tylko tych przypadków, w których została udzielona zaliczka alimentacyjna. Celem ich jest skoordynowanie działań władz samorządowych

i sądów w celu poprawy efektywności ściągania zasądzonych alimentów. Działania te dotyczą:

1. *Ścisłej współpracy gmin z komornikami.* W przypadku bezskutecznej egzekucji świadczenia alimentacyjnego, komornik sądowy prowadzący postępowanie jest obowiązany do poinformowania gminy, w której faktycznie zamieszkuje dłużnik, o stanie egzekucji i przyczynach jej bezskuteczności. Z kolei gmina dłużnika przekazuje komornikowi sądowemu wszelkie informacje istotne dla skuteczności egzekucji.
2. *Sprawdzania sytuacji finansowej dłużnika alimentacyjnego poprzez wywiad środowiskowy,* przeprowadzany przez ośrodek pomocy społecznej na wniosek gminy, w której zamieszkuje dłużnik alimentacyjny.
3. *Aktywizacji zawodowej dłużników alimentacyjnych.* W przypadku, gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swych zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, gmina, na której terenie zamieszkuje dłużnik, zwraca się do właściwego urzędu pracy o przedstawienie informacji o możliwościach aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego. W razie braku możliwości zatrudnienia, gmina występuje z wnioskiem do starosty o skierowanie dłużnika do prac organizowanych na zasadach robót publicznych.
4. *Zatrzymania prawa jazdy dłużnikowi alimentacyjnemu* przez starostę na wniosek organu właściwego. Zatrzymanie prawa jazdy może nastąpić tylko w przypadkach, gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu środowiskowego lub odmawia podjęcia pracy, do której został skierowany, albo się od niej uchyla.
5. *Poszerzenia uprawnień komornika.* Upřednio, to osoba składająca do komornika wniosek o egzekucję alimentów musiała wskazać komornikowi sposób egzekucji, w tym źródła dochodu, z którego można przeprowadzić egzekucję (np. wskazać miejsce pracy dłużnika oraz miejsce jego zamieszkania). Obecnie komornik jest zobowiązany we własnym zakresie ustalić wysokość zarobków i stan majątkowy dłużnika oraz miejsce jego zamieszkania.
6. *Ułatwienia w procedurze składania wniosku o egzekucję zasądzonych alimentów.* Dotychczas wniosek o wszczęcie egzekucji świadczeń alimentacyjnych można było złożyć tylko do komornika właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby zobowiązanej do płacenia alimentów na dzieci.

Od 1 września 2005 roku faktyczny opiekun dziecka może złożyć ten wniosek również do komornika właściwego ze względu na swoje własne miejsce zamieszkania.

7. *Wnioskowania o alimenty od dalszych osób zobowiązanych.* Jeżeli nie można wyegzekwować należności od dłużnika alimentacyjnego, wówczas istnieje możliwość zasądzenia alimentów na dziecko od osób zobowiązanych do alimentacji w dalszej kolejności np. od dziadków dziecka.
8. *Zwiększenia kontroli sądów nad działalnością komorników.* Komornik, nie rzadziej niż co pół roku, przekazuje prezesowi sądu informacje o działaniach podejmowanych w toku postępowań prowadzonych przeciwko osobom zobowiązanym do alimentacji i do zwrotu należności z tytułu zaliczki alimentacyjnej
9. *Wpisania dłużnika alimentacyjnego do rejestru dłużników w Krajowym Rejestrze Sądowym,* w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 12 miesięcy.
10. *Obciążenia pracodawców obowiązkiem potrącania alimentów z wynagrodzeń pracowników* będących dłużnikami alimentacyjnymi. Dotychczas pracodawca na podstawie wyroku zasądzającego alimenty mógł potrącać z wynagrodzenia pracownika należności na zaspokojenie świadczeń alimentacyjnych. Od 1 września 2005 roku pracodawca jest do tego zobowiązany na podstawie wyroku zasądzającego alimenty, złożonego przez wierzyciela u pracodawcy (nie ma konieczności postępowania komorniczego). Pracodawca ma obowiązek przekazywać wierzycielowi kwoty na pełne zaspokojenie świadczenia alimentacyjnego, jednak nie może potrącić więcej niż 60% wynagrodzenia dłużnika.

3. Realizacja ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej w 2005 r.

Głównym źródłem informacji o realizacji ustawy są przygotowywane przez gminy sprawozdania rzeczowo-finansowe. Ich zakres określa *rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 czerwca 2005 r. w sprawie sposobu sporządzania sprawozdań rzeczowo-finansowych o wydatkach na zaliczki alimentacyjne poniesionych ze środków budżetu państwa oraz budżetów gmin (Dz.U. Nr 119, poz. 1007)*. Dane sprawozdawcze koncentrują się na informacjach dotyczących pomocy udzielonej w formie zaliczek alimentacyjnych. Sprawozdanie za 2005 r. dotyczy okresu od 1 września do 31 grudnia 2005 r.

Zaliczka alimentacyjna.

Liczba zaliczek alimentacyjnych

Dane ze sprawozdań z realizacji zaliczek alimentacyjnych w okresie IX-XII nie są wystarczająco reprezentatywne. Dotyczy to w szczególności pierwszych dwóch miesięcy jej wypłaty (wrzesień i październik), które obarczone są specyfiką początkowego okresu funkcjonowania nowych rozwiązań, stopniowego rozpoznawania praw i obowiązków przez strony.

W okresie IX-XII 2005 r. wypłacano przeciętnie miesięcznie 297,3 tys. zaliczek. Średnia z tego okresu nie przedstawia jednak aktualnej liczby osób uprawnionych do tego świadczenia – we wrześniu wypłacono bowiem jedynie 64 tys. zaliczek, co wynika zarówno z terminów przekazywania wniosków przez komorników, jak i terminów wypłat zaliczek (jeżeli wniosek został złożony we wrześniu, świadczenie wypłacono do końca października).

Przeciętna miesięczna liczba rodzin pobierających zaliczki alimentacyjne w okresie IX-XII wyniosła 140,1 tys., co oznacza, iż jedna rodzina pobiera przeciętnie około 2 zaliczki. Korzystają więc z nich najczęściej rodziny z dwojgiem dzieci z orzeczonymi świadczeniami alimentacyjnymi.

Tabela 1. Liczba korzystających z zaliczki alimentacyjnej w 2005 r.

L.p.	Wyszczególnienie	IX	X	XI	XII	IX-XII (przeciętna miesięczna)
1.	Liczba zaliczek alimentacyjnych	63 993	409 595	366 465	349 021	297 269
2.	Liczba rodzin pobierających zaliczki alimentacyjne	42 001	154 079	177 846	186 362	140 072
3.	Przeciętna liczba zaliczek pobierana przez 1 rodzinę	1,52	2,65	2,06	1,87	2,12

Wydatki na zaliczkę alimentacyjną

W okresie IX-XII wydatki budżetu państwa na wypłaty zaliczek alimentacyjnych wyniosły około 249 595,5 tys. zł. Jeżeli uwzględnimy zwrócone w tym okresie świadczenia nienależnie pobrane, to wydatki na zaliczkę alimentacyjną w okresie czterech ostatnich miesięcy 2005 r. wyniosły 249 469,5 tys. zł.

Przeciętne miesięczne wydatki na zaliczkę alimentacyjną wyniosły w okresie IX-XII 62 398,9 tys. zł (a po uwzględnieniu zwrotów nienależnie pobranych świadczeń: 62 367,4 tys. zł).

Przeciętna wysokość zaliczki wypłaconej w okresie IX-XII wyniosła 209,91 zł.

Tabela 2. Wydatki oraz przeciętna wysokość zaliczki alimentacyjnej w 2005 r. (w zł)

L.p.	Wyszczególnienie	IX	X	XI	XII	IX-XII (ogółem)	IX-XII (przeciętna miesięczna)
1.	Wydatki na zaliczki alimentacyjne	12.583.592	87.899.873	79.586.109	69.525.969	249.595.542	62.398.886
2.	Zwroty nienależnie pobranych zaliczek alimentacyjnych	746	23.251	42.124	59.874	125.995	31.499
3.	Wydatki pomniejszone o zwroty	12.582.846	87.876.622	79.543.985	69.466.095	249.469.547	62.367.387
4.	Przeciętna wysokość zaliczki alimentacyjnej	196,64	214,60	217,17	199,20	.	209,91

Koszty obsługi

Wypłata zaliczek alimentacyjnych jest zadaniem z zakresu administracji rządowej zleconym gminie. Zarówno wypłata zaliczek, jak i koszty ich obsługi finansowane są w formie dotacji celowej w dziale 852 - Pomoc społeczna,

w rozdziale 85212 – Świadczenia rodzinne, zaliczka alimentacyjna oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego.

Zgodnie z art. 17 *ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej* na pokrycie kosztów obsługi zaliczki alimentacyjnej przysługuje gminie kwota stanowiąca 3% wydatków na zaliczki. W okresie IX-XII 2005 r. wydatki na obsługę wyniosły 7.237,7 tys. zł, co stanowi 2,9% wydatków na zaliczki alimentacyjne w omawianym okresie. Z informacji napływających do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej z urzędów wojewódzkich wynika, iż wiele gmin nie było w stanie określić, jaką część wydatków ogółem na obsługę świadczeń rodzinnych i zaliczek alimentacyjnych stanowi obsługa zaliczek. Gminy te w pozycji sprawozdania z realizacji zaliczki alimentacyjnej dotyczącej kosztów obsługi nie wykazywały wydatków, natomiast całość kosztów obsługi obu tych zadań wykazały w sprawozdaniu z realizacji świadczeń rodzinnych.

W badanym okresie wydanych zostało 335,5 tys. decyzji w sprawach dotyczących zaliczek alimentacyjnych, z czego najwięcej (134,1 tys.) w październiku 2005 r.

Zaliczki nienależnie pobrane

W okresie IX-XII 2005 r. zwrócono 761 nienależnie pobranych zaliczek alimentacyjnych na kwotę 126 tys. zł. Są to zaliczki wypłacone na podstawie fałszywych zeznań lub nieudzielenia przez osobę uprawnioną informacji mających wpływ na prawo do tych świadczeń. Zwrócone nienależnie pobrane zaliczki alimentacyjne stanowią 0,05% wydatków na zaliczki alimentacyjne w 2005 r.

Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych

Zgodnie z art. 12 *ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej*, dłużnik alimentacyjny zobowiązany jest do zwrotu organowi właściwemu, który wypłacił zaliczkę, kwoty stanowiącej 105% sumy wypłaconych zaliczek. Kwoty zwrócone przez dłużnika stanowią w 50% dochód budżetu państwa i w 50% dochód własny gminy.

W okresie IX-XII kwota zwrotów dokonanych przez dłużników wyniosła 341,6 tys. zł, co stanowi zaledwie 0,14% poniesionych w tym okresie wydatków na zaliczki alimentacyjne. Z powyższej kwoty zwróconej przez dłużników alimentacyjnych 168,4 tys. zł zostało przekazane na dochody własne gminy.

Tak niski wskaźnik zwrotu wynikać może przede wszystkim z przyjęcia w *ustawie* (art. 12 ust. 4) określonych zasad rozliczania zaległości dłużników alimentacyjnych wobec wierzycieli. W myśl tych zasad, kwoty ściągnięte przez komornika zaliczane są w pierwszej kolejności na poczet zaległości za poprzednie okresy, następnie na poczet bieżących świadczeń alimentacyjnych, a dopiero w dalszej kolejności podlegają zwrotowi do organu właściwego z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych. W tej sytuacji zmiana wskaźnika zwrotu przez dłużników kwot z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych może nie nastąpić szybko. Aby rejestrować przypadki uaktywnienia płatności dłużników alimentacyjnych, należałoby tak zmienić metody rozliczania zaległości alimentacyjnych, by wierzytelności gminy były zaspokajane po bieżących alimentach, a przed zaległościami. Takie rozwiązanie zwiększyłoby zainteresowanie gmin poprawą ściągalności, jednak odsunęłoby na plan dalszy odzyskanie zaległych alimentów przez wierzycieli. Wprowadzenie tego rozwiązania oznacza konieczność dokonania zmiany w zakresie danych zawartych w sprawozdawczości, regulowanych *rozporządzeniem Rady Ministrów*, która pozwoliłaby ewidencjonować liczbę wszystkich zmian w egzekucji alimentów za dany okres.

Ustawa o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (art. 16) zezwala na umorzenie należności dłużnika alimentacyjnego z tytułu wypłaconych zaliczek ze względu na sytuację dochodową i rodzinną dłużnika. W analizowanym okresie kwota umorzonych należności dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych zaliczek wyniosła 4,4 tys. zł.

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych.

Jak wynika ze sprawozdań rzeczowo-finansowych, w okresie IX-XII 2005 r. gminy skierowały do starostów 323 wnioski o skierowanie dłużników alimentacyjnych do prac organizowanych na zasadach robót publicznych w trybie art. 4 ust. 2 pkt 2 *ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej*. Gros tych wniosków skierowano w październiku, listopadzie i grudniu.

W omawianym okresie liczba wniosków do starosty o zatrzymanie prawa jazdy w trybie art. 5 ust. 1 *ustawy* wyniosła 285, z czego 248 wystosowano w grudniu. Jednocześnie w okresie IX-XII 2005 r. skierowano 199 wniosków o zwrot zatrzymanego prawa jazdy, z czego 165 wystosowano w grudniu. Zwrot zatrzymanego prawa jazdy następował w związku z ustaniem przyczyn zatrzymania,

tj. dłużnik umożliwił przeprowadzenie wywiadu lub wyraził zgodę na podjęcie pracy, do której został skierowany.

Tabela 3. Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych w 2005 r.

L.p.	Wyszczególnienie	IX	X	XI	XII	IX-XII (ogółem)
1.	Liczba wniosków do starosty o skierowanie dłużnika alimentacyjnego do prac organizowanych na zasadach robót publicznych w trybie art. 4 ust 2 pkt 2 ustawy*	3	108	97	115	323
2.	Liczba wniosków do starosty o zatrzymanie prawa jazdy w trybie art. 5 ust. 1 ustawy*	0	2	35	248	285
3.	Liczba wniosków do starosty o zwrot zatrzymanego prawa jazdy w trybie art. 5 ust. 3 ustawy*	0	0	34	165	199

*Ustawa z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej

4. Porównanie zaliczki alimentacyjnej ze świadczeniem z funduszu alimentacyjnego i dodatkiem do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka.

4.1. Zaliczka alimentacyjna a świadczenie z funduszu alimentacyjnego.

Liczba korzystających

Ze świadczeń wypłacanych z funduszu alimentacyjnego, w ostatniej fazie jego funkcjonowania (styczeń - kwiecień 2004 r.) korzystało przeciętnie miesięcznie 554 tys. osób. W ostatnim kwartale 2005 r. z zaliczki alimentacyjnej korzystało przeciętnie miesięcznie 375 tys. osób, tj. o 33% mniej niż wynosiła liczba korzystających z funduszu alimentacyjnego. Należy jednak podkreślić, że liczba ta może jeszcze wzrosnąć, z uwagi na stały napływ wniosków od komorników oraz rozszerzenie od 1 stycznia 2006 r. kręgu osób spełniających kryterium dochodowe (zmiana wyceny dochodowości gospodarstw rolnych oraz likwidacja przepisów ustanawiających minimalną wysokość dochodu deklarowanego przez osoby płacące podatek dochodowy w formie zryczałtowanej).

Ewentualne zmniejszenie liczby osób korzystających z zaliczki alimentacyjnej w stosunku do osób korzystających z funduszu alimentacyjnego może być między innymi konsekwencją zmian demograficznych (mniejsza liczba dzieci w kategorii wiekowej do 24 lat), niższego kryterium dochodowego (583 zł wobec 612 zł) oraz konieczności spełnienia warunku samotnego wychowywania dziecka (pozostawanie w stanie wolnym) - do zaliczki alimentacyjnej nie są bowiem uprawnione dzieci wychowywane w rodzinach pełnych zrekonstruowanych.

Kwota świadczenia

Przeciętna wysokość świadczenia z funduszu alimentacyjnego w ostatnim okresie jego funkcjonowania wynosiła 245,2 zł. Wysokość indywidualnego świadczenia była zróżnicowana – od ok. 50 zł do ponad 600 zł.

Przeciętna wysokość zaliczki alimentacyjnej w okresie IX-XII 2005 r. wyniosła 209,9 zł, i była o ok. 35 zł (15%) niższa niż w przypadku świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Niższa średnia wysokość zaliczki alimentacyjnej wynika przede wszystkim z niższej średniej wysokości alimentów zasądzonych przez sądy w ostatnich latach - średnia wysokość zasądzonych alimentów w 2005 r. wyniosła ok. 362 zł i była o 20% niższa od średniej wysokości alimentów zasądzonych w 2003 r. (451 zł), a także z obniżenia maksymalnej kwoty przysługującego świadczenia (z 618,6 zł w przypadku funduszu alimentacyjnego do 380 zł w przypadku zaliczki alimentacyjnej).

4.2. Świadczenie z funduszu alimentacyjnego a dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka w okresie 1 V 2004 – 31 VIII 2005.

W okresie od 1 maja do 31 grudnia 2004 r. przeciętnie miesięcznie wypłacono 967 tys. dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka, w tym 172,4 tys. osób skorzystało z preferencji określonych w art. 70a *ustawy* (na podstawie tego przepisu w okresie V-XII 2004 r. dodatek przysługiwał w wysokości 70% świadczenia otrzymywanego z funduszu alimentacyjnego do 30 kwietnia 2004 r.). Z tego:

- 156,2 tys. osób nabyło prawo do dodatku w wyższej kwocie, na podstawie art. 70a *ust. 1 ustawy*,
- 16,2 tys. osób to osoby, które po likwidacji funduszu alimentacyjnego - w wyniku obniżenia kryterium dochodowego (z 612 zł do 504 zł) - nie uzyskały prawa do

dotatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka, a na podstawie art. 70a ust. 2 ustawy nabyły do niego prawo na okres V-XII 2004 r.

Liczba dodatków wypłacanych po likwidacji funduszu alimentacyjnego wynosiła o 74% więcej niż wynosiła liczba korzystających z tego funduszu. Było to wynikiem szerokiego zaadresowania dodatku: do wszystkich kategorii rodzin niepełnych oraz części rodzin pełnych, byłych beneficjentów funduszu alimentacyjnego.

W okresie I-VIII 2005 r. przeciętna miesięczna liczba dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka wyniosła 978 tys.

4.3. Świadczenia z tytułu samotnego wychowywania dziecka po 1 września 2005 r.

Od 1 września 2005 r. zmieniony został krąg osób, do którego kierowany jest dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka. Powyższa zmiana jest konsekwencją wprowadzenia od 1 września 2005 r. możliwości pobierania zaliczki alimentacyjnej (na podstawie ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej) oraz skierowania tego dodatku do ściśle określonej grupy rodzin, w których występuje brak możliwości zasądzenia alimentów od ojca lub matki dziecka. Na skutek powyższej zmiany liczba odbiorców dodatku do zasiłku rodzinnego zmniejszyła się w ostatnim kwartale 2005 r. do 205 tys. osób.

Natomiast zdecydowana większość pozostałych osób, które do 31 sierpnia 2005 r. pobierały dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka, zamiast niego rozpoczęła od 1 września 2005 r. pobierać zaliczkę alimentacyjną (oba te rodzaje świadczeń wzajemnie się wykluczają).

Na wprowadzeniu zaliczki alimentacyjnej skorzystały:

- 1) osoby, których dochód netto na osobę w rodzinie mieści się w przedziale od 504 zł do 583 zł. Prawo do zaliczki uzależnione jest bowiem od spełnienia wyższego niż w przypadku dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka, kryterium dochodowego;
- 2) osoby uczące się oraz studenci do ukończenia 24 roku życia (do dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka uprawnieni byli jedynie studenci niepełnosprawni).

W IV kwartale 2005 r. łączna liczba osób otrzymujących świadczenia adresowane do rodzin niepełnych (dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka oraz zaliczkę alimentacyjną) wyniosła 580 tys. osób, co w porównaniu do liczby dodatków z tytułu samotnego wychowywania dziecka w okresie I-VIII 2005 r., oznacza spadek o ponad 40%. Prawo do dodatku straciły bowiem osoby samotnie wychowujące dzieci, które nie zasądziły alimentów od drugiego z rodziców oraz osoby, które otrzymują zasądzone alimenty od osób zobowiązanych w pełnej wysokości.

5. Program pilotażowy „Dziecko ma oboje rodziców”.

Dane zawarte w sprawozdaniach gmin obejmują tylko niektóre działania związane z postępowaniem wobec dłużników alimentacyjnych, stąd nie pozwalają na szerszą ocenę tych działań. Zachodzi potrzeba zmobilizowania gmin i komorników do wykorzystania wszystkich dostępnych w prawie możliwości ściągania nieegzekwowanych należności alimentacyjnych. Informacje na ten temat zbierane będą przy okazji uruchomionego w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej w marcu 2006 r. programu pilotażowego p.n. „Dziecko ma oboje rodziców”. Program ten pozwoli uważnie przyjrzeć się pracy i skuteczności działania poszczególnych instytucji, zobowiązanych do ściągania należności oraz wykryć luki prawne utrudniające skuteczną egzekucję.

Do podstawowych zadań programu należy:

- zbadanie możliwości egzekucji alimentów, z wykorzystaniem istniejących uregulowań prawnych i wybranych gmin;
- promocja aktywnych działań na rzecz egzekucji alimentów zarówno ze strony osób jak i instytucji publicznych.

Zadania te prowadzić będą do:

- 1) wypracowania standardów instytucjonalnych i proceduralnych realnej egzekucji alimentów dla osób samotnie wychowujących dzieci;
- 2) zbadania i ewaluacji mechanizmów egzekucji alimentów oraz przedstawienia ewentualnych ustawowych korekt mechanizmu egzekucyjnego;
- 3) skorygowania systemu współpracy instytucji publicznych w zakresie egzekucji alimentów;

- 4) włączenia partnerów społecznych w działania wspierające rodziny samotnych rodziców.

Instrumenty realizacji programu:

1. Mobilizacja lokalnych społeczności i podmiotów polityki społecznej.

Współpraca wszystkich instytucji zajmujących się polityką rodzinną i egzekucją alimentów.

Ten element programu ma doprowadzić do włączenia do egzekucji alimentów wszystkich możliwych publicznych instytucji zajmujących się polityką społeczną, polityką rodziną. Istotne będą tu zwłaszcza spotkania środowisk komorniczych i środowiska samorządu terytorialnego.

Włączenie organizacji pozarządowych

Istotnym deficytem działań lokalnych jest zbyt małe uczestnictwo sektora pozarządowego, który jest w stanie efektywnie wspierać działania na rzecz rodzin samotnie wychowujących dzieci. W ramach programu przewidziane jest wsparcie (konkurs MPiPS) dla sektora non-profit w realizacji działań o charakterze informacji obywatelskiej lub rzecznictwa osób wymagających pomocy.

Promocja postawy społecznej - „Dziecko ma oboje rodziców”;

Istotnym elementem programu będzie prowadzona jednolita akcja informacyjna pod nazwą „Dziecko ma oboje rodziców”, promująca odpowiedzialność rodzicielską oraz odpowiedzialność obywatelską względem egzekucji alimentów na rzecz dzieci. Jej głównym przesłaniem będzie zmiana postaw wobec osób niepłacących alimentów.

2. Instytucjonalne rozwiązania na rzecz egzekucji alimentów

Do najważniejszych działań na rzecz mobilizacji społecznej należy koordynacja działań w gminie na rzecz egzekucji alimentów oraz wypracowanie zasad współpracy pomiędzy organami gminy a organami egzekucyjnymi i innymi instytucjami.

3. Wykorzystanie istniejących mechanizmów egzekucji alimentów

Komornicy w ramach projektu będą inspirowani do skuteczniejszych działań.

Gminy w ramach projektu będą inspirowane m.in. do następujących działań:

- sporządzenia i prowadzenia wykazu dłużników alimentacyjnych na podstawie informacji uzyskanych od komorników;

- przeprowadzania wywiadów środowiskowych u dłużników alimentacyjnych celem zbadania sytuacji, czy dłużnik nie wywiązuje się ze swoich zobowiązań ze względu na ubóstwo, czy ze względu na niechęć do wypełnienia obowiązku prawnego;
- stworzenia możliwości aktywizacji osób, które nie wywiązują się ze swoich obowiązków alimentacyjnych (poprzez instrumenty zawarte w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy – prace społecznie użyteczne);
- natychmiastowego wnioskowania o odebranie prawa jazdy w przypadku braku współpracy z gminą w zakresie wywiadu lub aktywizacji zawodowej;
- natychmiastowego składania wniosku o ściganie z art. 209 Kodeksu karnego, a także wytaczania powództwa osobom zobowiązanym do alimentacji w dalszej kolejności na podstawie art. 132 ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy;
- sporządzenia listy instytucji, które mogą wypełniać obowiązki związane z karą ograniczenia wolności na terenie gminy;

Starostwa w ramach projektu będą inspirowane do współpracy z gminą w zakresie zatrzymania prawa jazdy dłużnika oraz pomocy w aktywizacji zawodowej dłużnika poprzez prace organizowane na zasadach robót publicznych, co oznacza zgodę na zawieranie umów i przeznaczenie środków na ten cel.

Do współpracy w ramach programu pilotażowego „Dziecko ma oboje rodziców” zaproszone zostały ogólnokrajowe organizacje samorządu terytorialnego. Realizatorem programu będzie kilkanaście wybranych gmin w całej Polsce, których zadaniem będzie określenie koordynacji, przyjęcie lokalnego projektu działania oraz jego realizacja przez instytucje lokalne.

Planuje się, że pilotaż zakończony zostanie w czerwcu 2006 r., wtedy też zostaną opublikowane jego wyniki.

Koszty pilotażu będą w całości pokrywane z budżetu własnego Departamentu ds. Kobiet, Rodziny i Przeciwdziałania Dyskryminacji Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz w umówionych kwestiach z budżetu Ministerstwa Sprawiedliwości, a także z budżetów własnych partnerów samorządowych i organizacji pozarządowych.

Wnioski

Na obecnym etapie realizacji *ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej* dostrzeżono konieczność pilnego uregulowania następujących kwestii:

- rozszerzenie kręgu uprawnionych do zaliczki alimentacyjnej o dzieci wychowywane w rodzinach pełnych zrekonstruowanych,
- zmianę metod rozliczania zaległości alimentacyjnych tak, by wierzytelności gminy z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych zaspokajane były po bieżących alimentach, a przed zaległościami w stosunku do wierzyciela,
- rozszerzenie kręgu osób objętych pracami organizowanymi na zasadach robót publicznych o dłużników alimentacyjnych (obecnie dotyczy to tylko osób w wieku do ukończenia 25 roku życia oraz osób długotrwale bezrobotnych).

Wyniki realizowanego obecnie programu pilotażowego wskażą zapewne inne obszary, które wymagają doprecyzowania, bądź odmiennego uregulowania, tak aby w możliwie krótkim czasie osiągnięty został założony cel, czyli poprawa skuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych. Planuje się, że wstępne wyniki pilotażu uwzględnione zostaną w pracach nad obywatelskim projektem ustawy Fundusz Alimentacyjny, której pierwsze czytanie miało miejsce w Sejmie RP w dniu 24 marca 2006 r.

ANEKS

Wyniki sprawozdań rzeczowo finansowych o wydatkach na zaliczki alimentacyjne poniesionych ze środków budżetu państwa oraz budżetów gmin w 2005 r.

A. Wydatki na zaliczki alimentacyjne finansowane z dotacji celowej budżetu państwa oraz liczba zaliczek alimentacyjnych dla osób uprawnionych

L.p.	Wyszczególnienie	Wydatki miesięczne w złotych					Liczba świadczeń				
		IX	X	XI	XII	IX-XII (przeciętna miesięczna)	IX	X	XI	XII	IX-XII (przeciętna miesięczna)
1.	Wyłacone zaliczki alimentacyjne	12 583 592	87 899 873	79 586 009	69 525 969	62 398 886	63 993	409 595	366 465	349 021	297 269
2.	Koszty obsługi zaliczek alimentacyjnych	780 204	1 934 790	2 255 858	2 266 801	1 809 413					
3.	Umorzone należności dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych	0	770	411	3 263	1 111					
4.	Zaliczki alimentacyjne zwrócone przez dłużników alimentacyjnych (łącznie z kwotą powiększenia o 5%), z tego przekazane na:	0	11 436	90 962	239 158	85 389					
4.1.	dochody budżetu państwa	0	5 720	45 431	121 978	43 282					
4.2.	dochody własne gmin	0	5 717	45 530	117 180	42 107					

B. Informacja o odzyskanych zaliczkach alimentacyjnych nienależnie pobranych oraz o wydatkach ze środków własnych gminy

L.p.	Wyszczególnienie	Miesięcznie w zł					Miesięczna liczba świadczeń				
		IX	X	XI	XII	IX-XII (przeciętna miesięczna)	IX	X	XI	XII	IX-XII (przeciętna miesięczna)
1.	Zwrot nienależnie pobranych zaliczek alimentacyjnych	746	23 251	42 124	59 874	31 499	3	121	252	385	190
2.	Wydatki ze środków własnych gminy na zaliczki alimentacyjne, wynikające z podwyższenia przez radę gminy wysokości zaliczek alimentacyjnych w trybie art. 8 ust. 5 ustawy*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

* Dotyczy ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. nr 86, poz. 732).

C. Informacja rzeczowa

L.p.	Wyszczególnienie	IX	X	XI	XII	IX-XII (przeciętna miesięczna)
1.	Liczba decyzji wydanych w sprawach dotyczących zaliczek alimentacyjnych	54 066	134 076	76 728	70 604	83 869
2.	Liczba rodzin pobierających zaliczki alimentacyjne	42 001	154 079	177 846	186 362	140 072
3.	Liczba wniosków do starosty o skierowanie dłużnika alimentacyjnego do prac organizowanych na zasadach robót publicznych w trybie art. 4 ust. 2 pkt 2 ustawy*	3	108	97	115	81
4.	Liczba wniosków do starosty o zatrzymanie prawa jazdy w trybie art. 5 ust. 1 ustawy*	0	2	35	248	71
5.	Liczba wniosków do starosty o zwrot zatrzymanego prawa jazdy w trybie art. 5 ust. 3 ustawy*	0	0	34	165	50

* Dotyczy ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. nr 86, poz. 732).